

Vindkraft som innsatsfaktor i norsk næringsliv

NVEs vindkraftseminar, Drammen 3.juni 2019

Eystein Gjelsvik, Samfunnspolitisk avd. i LO

Trenger vi vindkraft?

- Kraft til konkurransedyktige priser er viktig som innsatsfaktor i store deler av norsk industri
- Forbruk 2018: 45 TWh = 1/3 av totalt forbruk
- Kraftpris er kjempeviktig for industrien: For hvert øre kraftprisen øker, koster det 450 mrd. kroner i året.
- Kraftforedling blir stadig viktigere bein å stå på når olje og gass fases ut
- Viktige forutsetninger: Statlig eierskap (Statkraft) gir muligheter for å tilby langsiktige kontrakter

Nærmere om kraftmarkedet og langsiktige kontrakter

- Også andre bidrar: Viktig at vindkraft nå kan tilbys på langsiktige vilkår til industrien

- Gir muligheter til risikoavlastning for begge parter
- Langsiktige kontrakter kan gi mye bedre risikoavlastning enn terminkraftmarkedet (nullsumspill med primitive forventninger)
- EØS regelverket forbyr vridende statsstøtte men
- EU har innført CO₂-kompensasjonsordning som skjermer delvis mot karbonlekkasje (viktig – betyr at mye av prisøkningen som Norge nå får pga. økende CO₂-priser ikke rammer kraftforedlingen)
- Tillater også bagatellmessig støtte (ikke så viktig)
- Står bak pålegget om økt fornybarandel i Norge. Forhandlingsløsningen førte til sertifikatordningen, som har betydd mye for tilbudet av småkraft og vindkraft i Norge, og dermed for kraftprisen

Vindkraft og klima

- Mye av debatten står om
 - a) Kan vindkraft bidra til klimaløsninger?
 - b) Er utbyggingen verd inngrepene for å redde klimaet?
- Men: hjelper bare hvis vindkraften erstatter fossil energi
- Norge: elektrifisering av transport +
- Mere kraftforedling +
- Europa: Kvotebegrensningen bestemmer og den fastlegges av EU i forhandlinger der Norge ikke er part. Eksport av vindkraft fra Norge ingen direkte påvirkning på antall kvoter men kan senke kvotepris noe -

Hva betyr vindkraften?

- For industrien har sertifikatordningen betydd lavere kraftpris (c.p.) og industrien har sluppet å betale for den
- Den gunstige kostnadsutviklingen gjør at vindkraft på land klarer seg uten subsidier*
- Vindkraft på land betyr lite for arbeidsplasser direkte og gir naturinngrep
- NIMBY er Norges raskest voksende by og er i vinden

Noen momenter til debatten

- Selv med rekordtørr sommer eksporterte Norge 10 TWh netto i 2018.
- Hvorfor skal vi gjøre store inngrep i naturen for å eksportere kraft i et kvoteregulert marked der klimapåvirkningen er marginal og trolig nulles ut?
- En mulighet er garantier for at virkningen ikke nulles (kvotene trekkes inn)
- Større oppslutning om kraften brukes til videreforedling i Norge med klar industriell gevinst og klimagevinst?
- Videre utvikling på land er begrenset
- En mulighet å satse på havvind på lengre sikt og konsentrere støtteordninger til dette. Kan også gi en direkte industriell gevinst

Hywind Tampen- spennende prosjekt

- Teknologeutvikling med utslippsfri kraft uten konflikt med naturen eller andre brukergrupper
- Vekst og Vern!
- Enorme dimensjoner: H 200m, dybde 90 m med ankerfeste på 2-300 m dyp
- Tiltakskostnad på linje med kabling fra land, 16-1700 kr/tonn CO2
- Krever støtte for gjennomføring, staten tar halve kostnaden, og 80% av resten gjennom avstått inntekt fra olje og gass
- Betydelige ringvirkninger
- Kan ha langsiktig påvirkning på globale utslipp (i motsetning til kabling) gjennom bidrag til å utvikle kommersiell havvind på større dyp

